

Läget i länet

Miljömålsbedömningar 2020

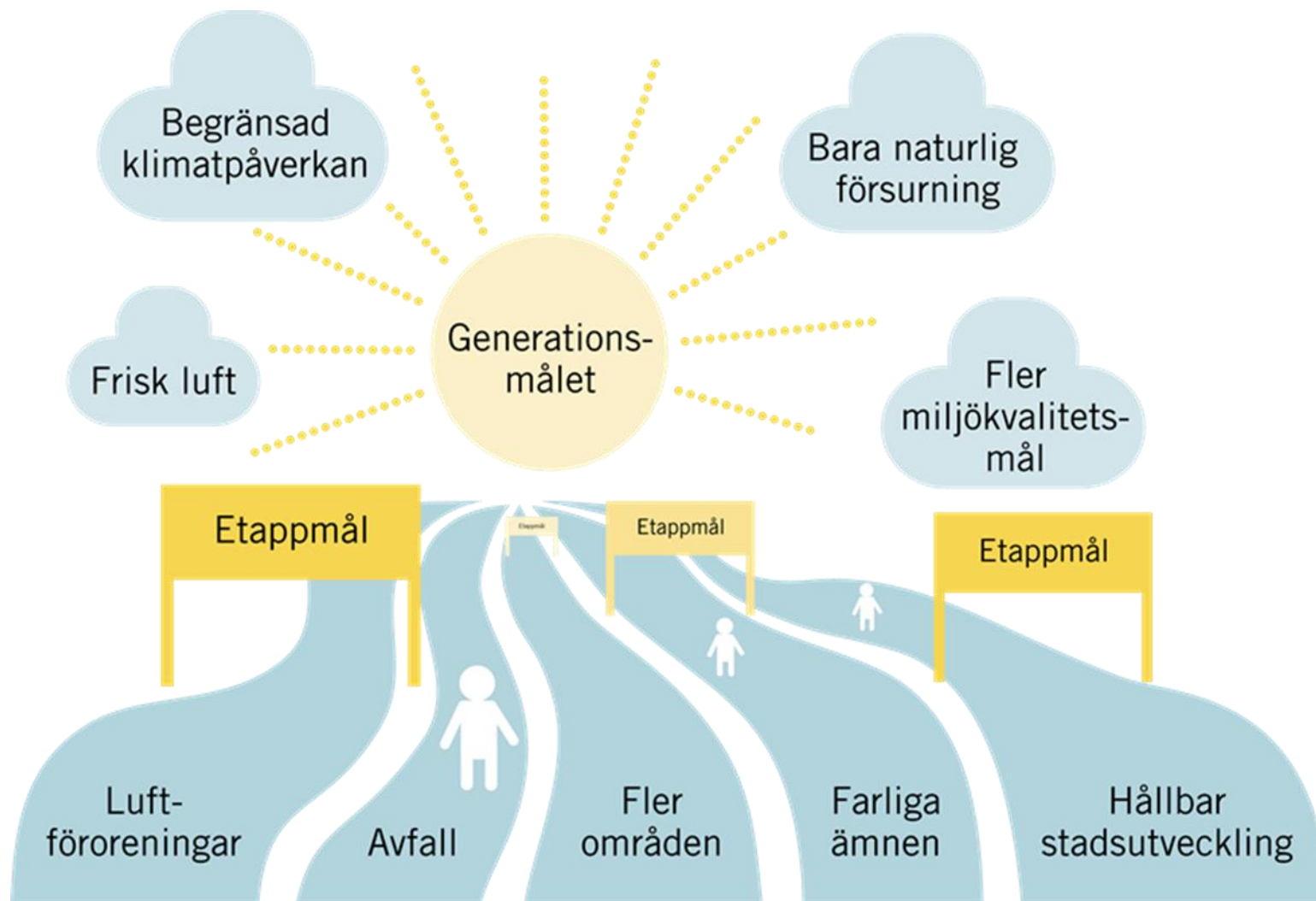

Innehåll

- Miljömålssystemet
- Årscykeln för miljömålsbedömning
- Hur det går och insatser som görs
- Sammanfattning

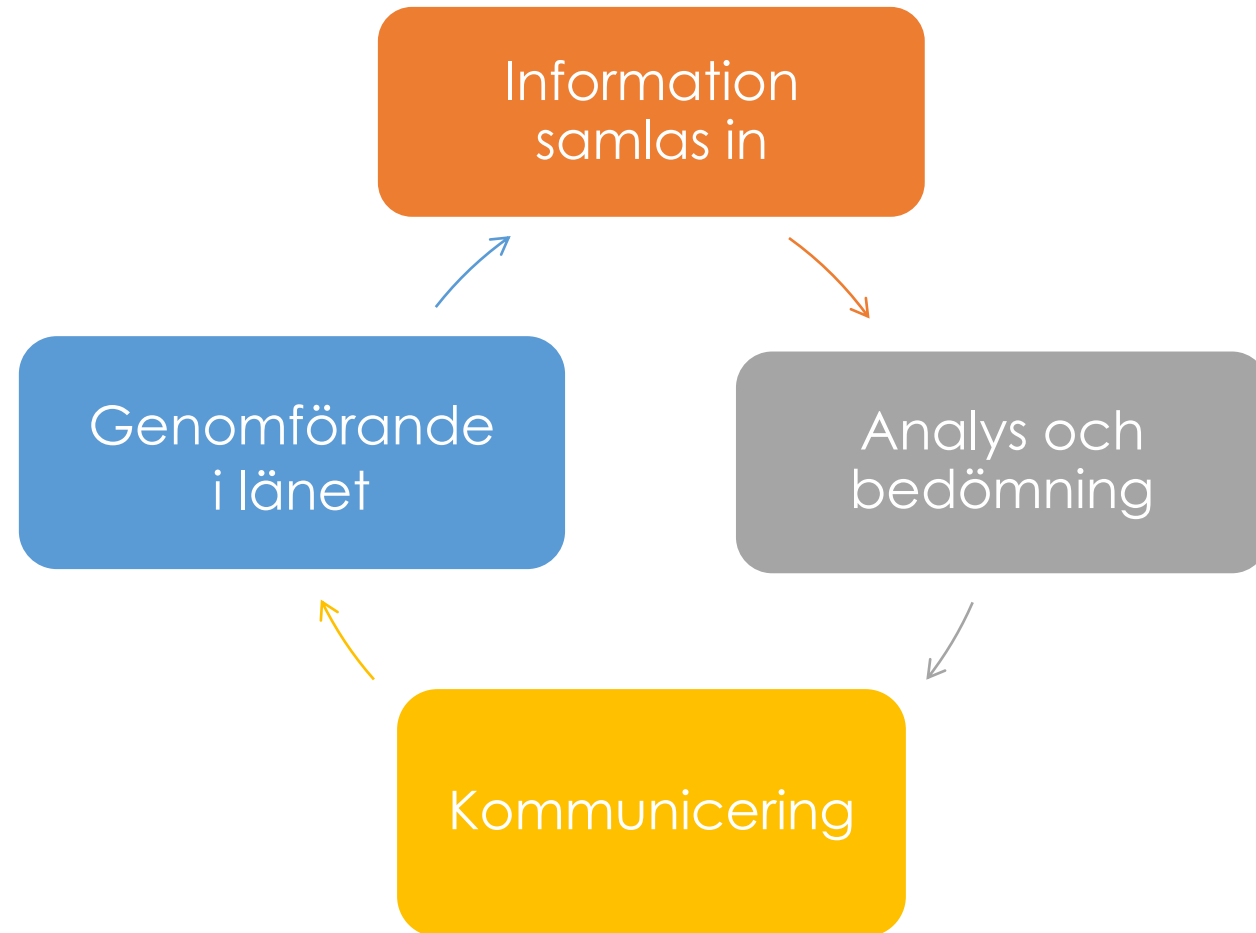

16 miljökvalitetsmål – 14 för länet

Miljömålsbedömningar – årscykel

Läget i länet

14 miljö kvalitetsmål

Generationsmålet

Exempel på åtgärder

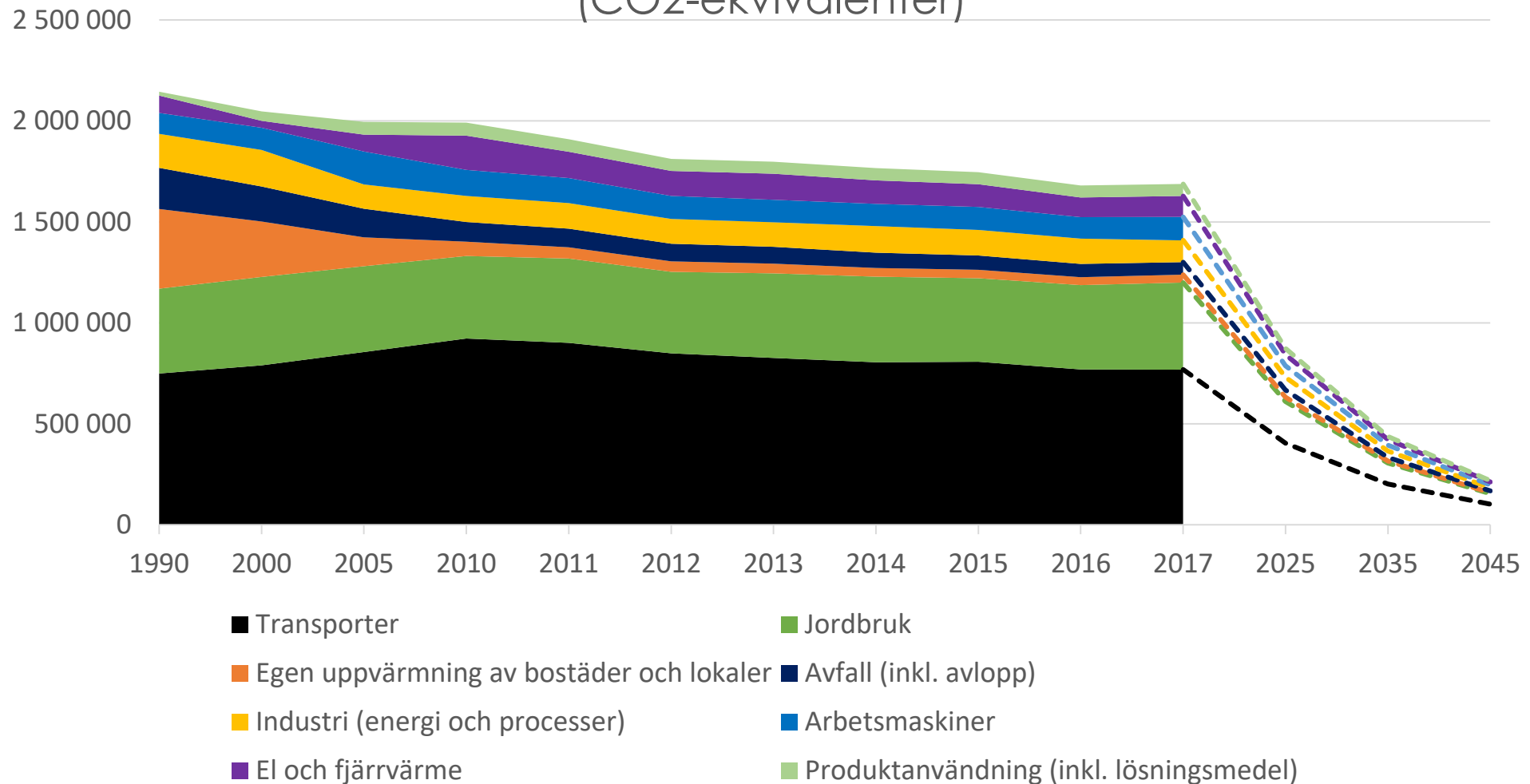
- Nya åtgärdsprogram för Minskad klimatpåverkan och Klimatanpassning
- Utbildningar pollineringsfrämjande skötsel
- Nya grönstrukturplaner i flera kommuner
- Mätning och modellberäkningar av luftkvalitet
- Fokusområden och handlingsplaner för regionala livsmedelsstrategin
- Åtgärder för att minska sårbarhet efter torka och låga vattennivåer
- Guide för hållbara transporter för företag
- Två nya tankstationer för biogas
- Solceller på Region Jönköpings läns fastigheter
- Fler människor ute i naturen
- Samverkan kring Agenda 2030

Begränsad klimatpåverkan

Växthusgasutsläpp inom Jönköpings län, per sektor (CO₂-ekvivalenter)

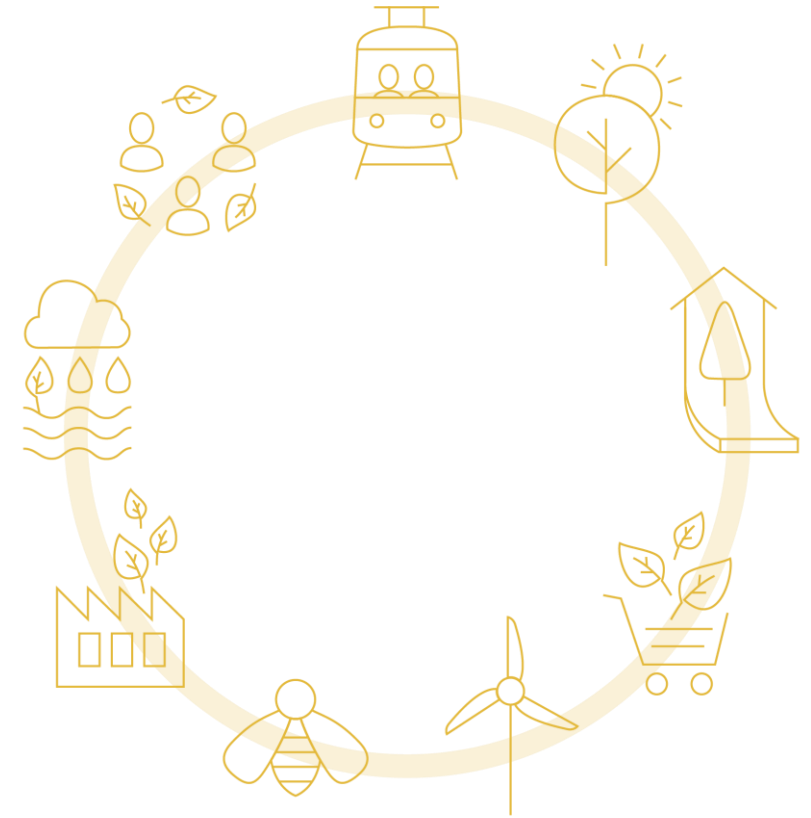

Begränsad klimatpåverkan

Exempel på åtgärder

- Guide för arbetet med transporter har presenterats
- Region Jönköpings län har under det senaste året installerat solceller på drygt 17 000 m²
- Flera kommuner har under året arbetat aktivt med att förbättra olika resepolicy och sparsamma körningar.
- Projektet Kraftsamling Vindkraft i Jönköpings län.
- Utbildning för kommuner och regioner i resfria digitala möten.

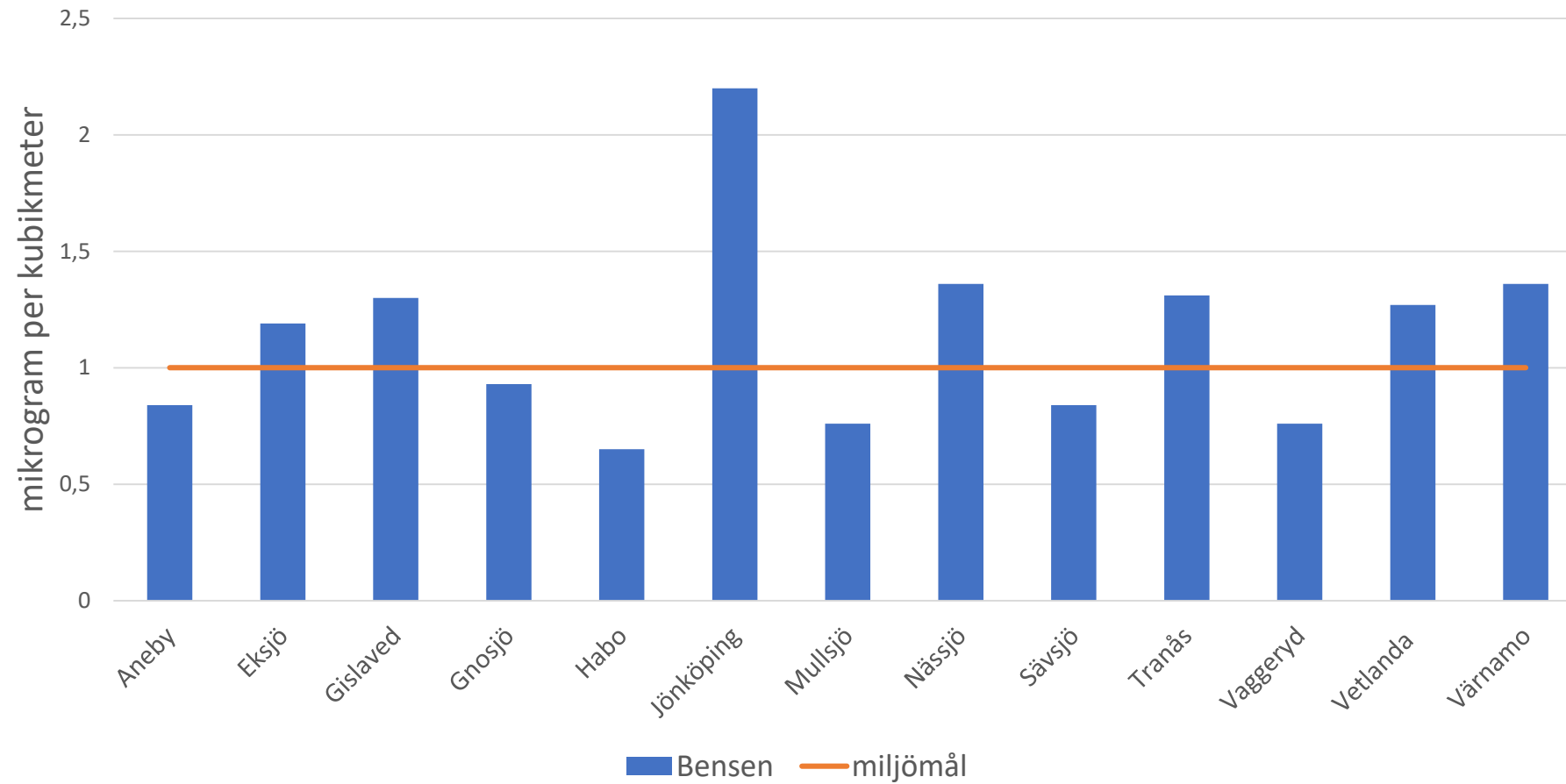

Frisk Luft

Nej

Beräknade bensenhalter årsmedel

Frisk luft

Exempel på åtgärder

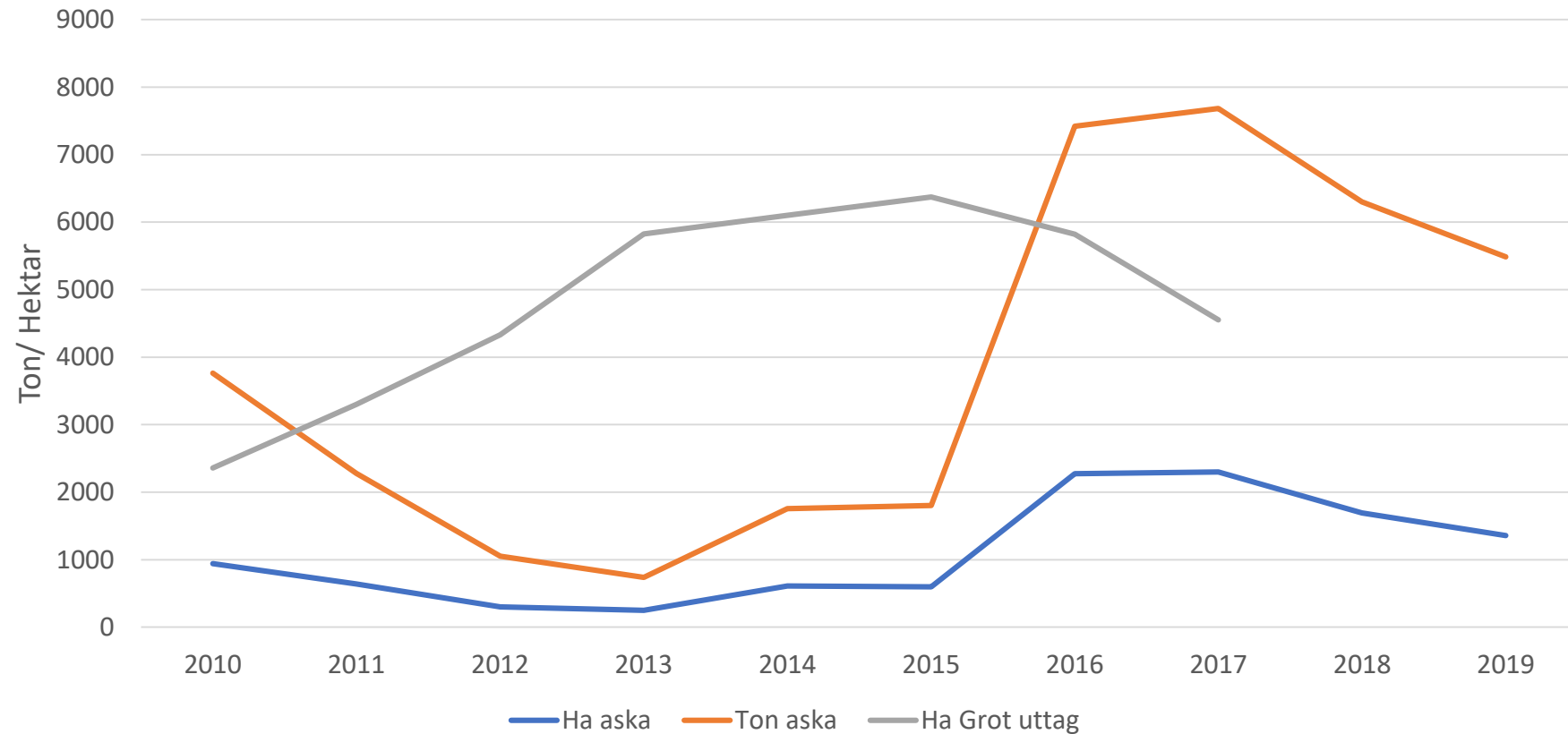
- Värnamo kommun har tagit fram ny trafikplan
- Jönköpings länstrafik har upphandlat nya elbussar.
- Energikontor Norra Småland, driver projektet Hela resan. Ett projekt om hållbart resande. De flesta av länets kommuner deltar.

Bara naturlig försurning

Askåterföring i Jönköpings län

Bara naturlig försurning

Exempel på åtgärder

- Skogsstyrelsen informerar om askåterföring i sin rådgivning.
- Kommuner i Jönköpings län genomför kalkning i sjöar och på våtmarker.
- Länsstyrelsen har tagit fram planer för markkalkning i två kalkåtgärdsområden.

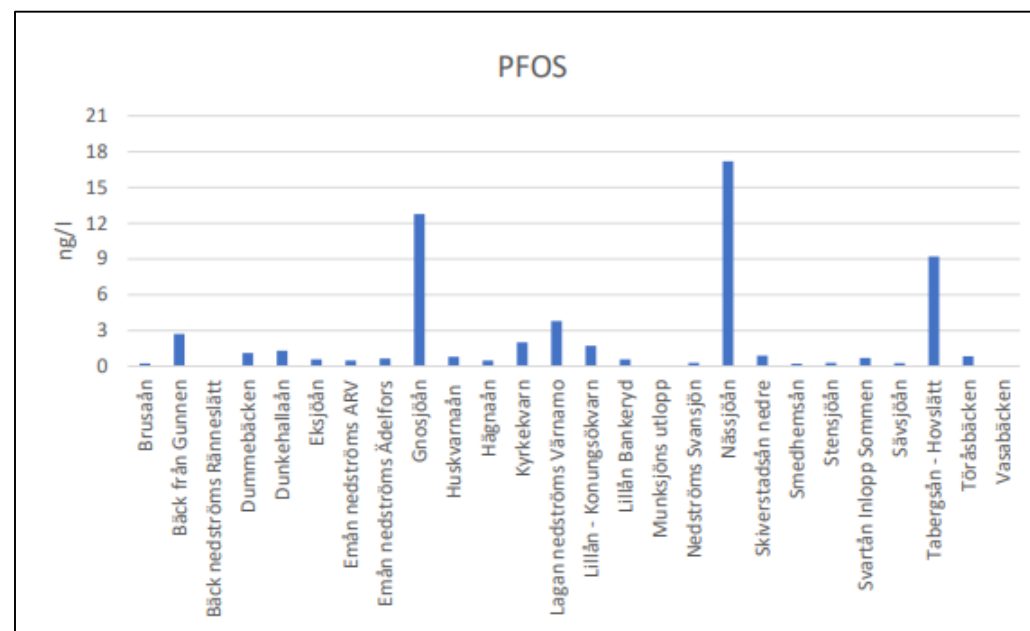

Giftfri miljö

Exempel på åtgärder

- Eksjö kommun har genomfört informationsinsatser för att minska mängden farliga kemikalier i förskolan
- Sävsjö kommun har tillsammans med civilsamhället genomfört informationskampanjer till medborgare
- Tillsynsinsatser i Vetlanda kommun om märkning av varor.
- Region Jönköpings län arbetar för att minimera mängden skadliga ämnen i byggmaterial.
- Insatser i förorenade områden

Nej

Skyddande ozonskikt

Exempel på åtgärder

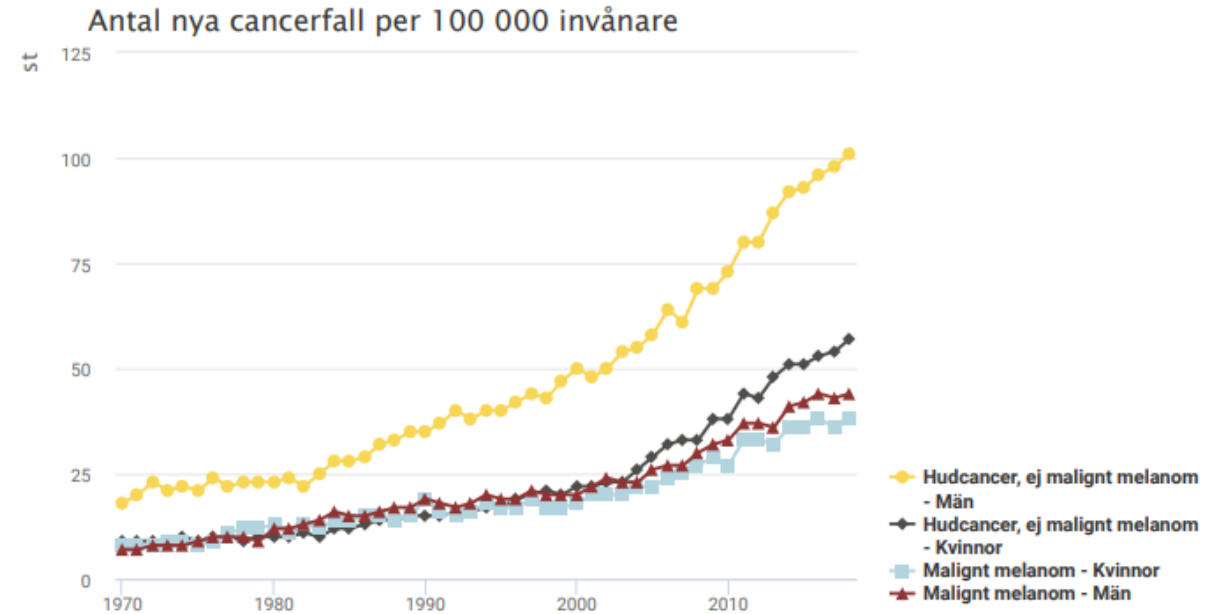
- "Greppa Näringen" Rådgivning ges till lantbrukare angående kväveläckage med syfte att minska övergödningen och utsläppen av växthusgaser.
- Åtgärder för att öka beskuggningen och solskydd på bland annat skolgårdar och förskolegårdar.
- Anläggande av små våtmarker fungerar som sänkor för växthusgasen lustgas

Säker strålmiljö

Exempel på åtgärder

- Tillsyn av solarieverksamhet
- Mätning av radonhalter inomhus
- Förbättra barns utomhusmiljöer
- Öka beskuggning och solskydd i förskolor och skolors utemiljöer

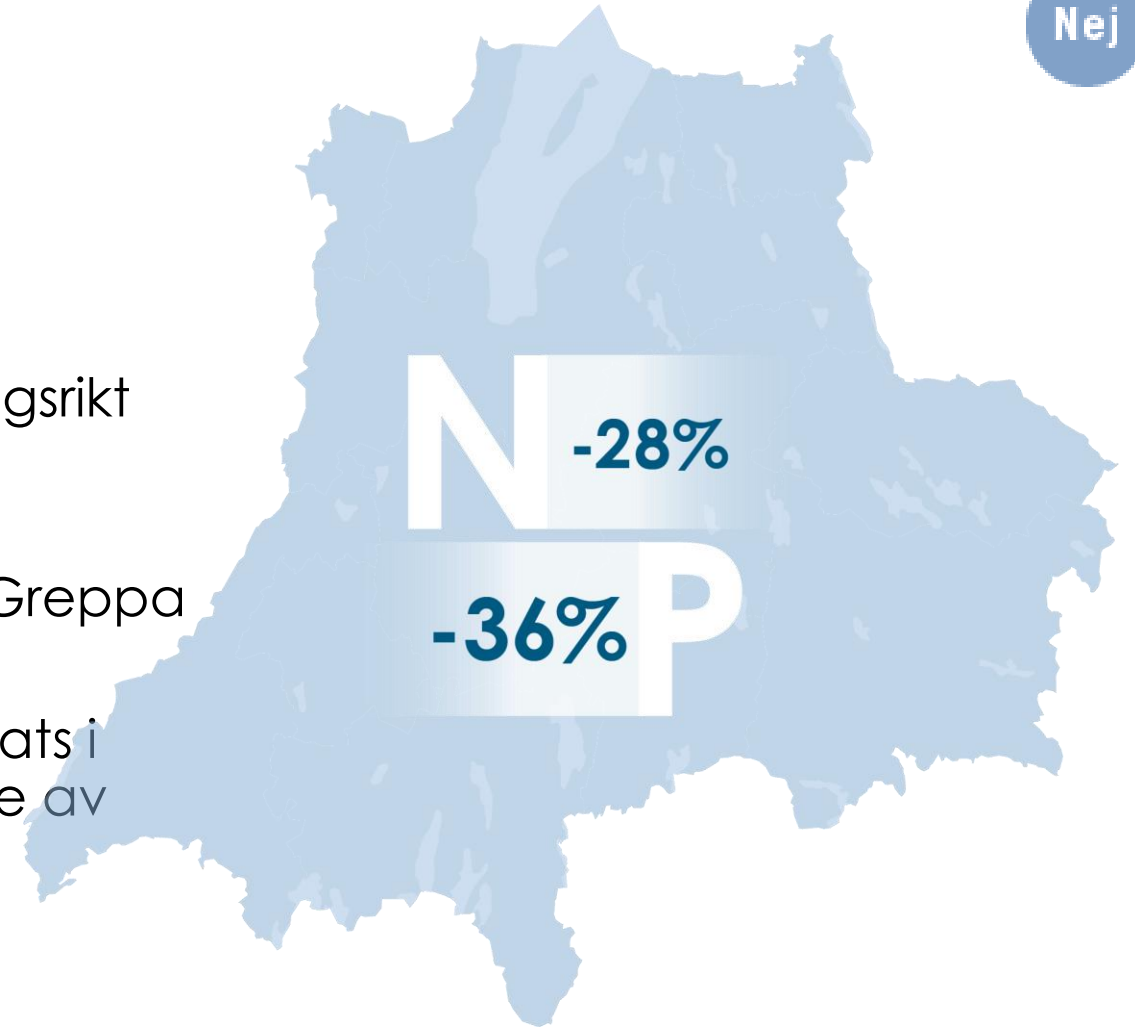

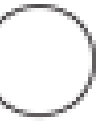
Nej

Ingen övergödning

Exempel på åtgärder

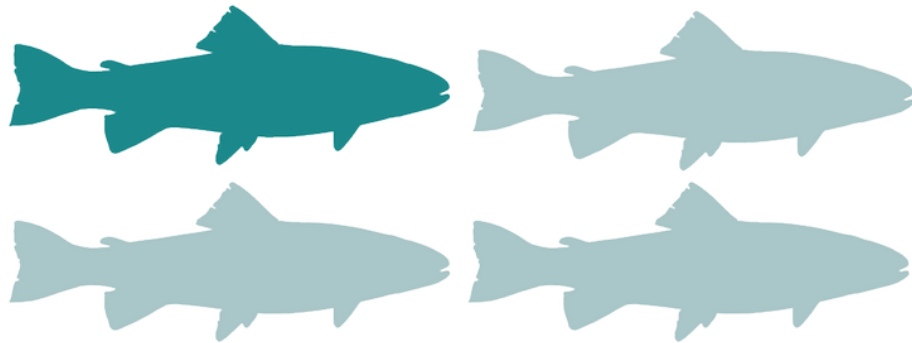
- I övergödda sjön Ralången avlägsnas näringsrikt sediment för att sedan återförs till produktionsmark.
- Enskild rådgivning för lantbrukare genom "Greppa Näringen" genomförs
- 14 nya LOVA-projekt har under 2020 påbörjats i länet, handlar bland annat om anläggande av våtmarker och dagvattendammar.

Nej

Levande sjöar och vattendrag

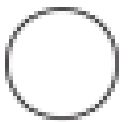

Exempel på åtgärder

- Fria vandringsvägar för fisk och utter
- Aktivt restaureringsarbete i prioriterade vatten, bland annat Vätterbäckar
- Vattendragsvandringar för markägare och naturbrukselever
- Inventering av främmande arter, bl a sjögull

Nära

Grundvatten av god kvalitet

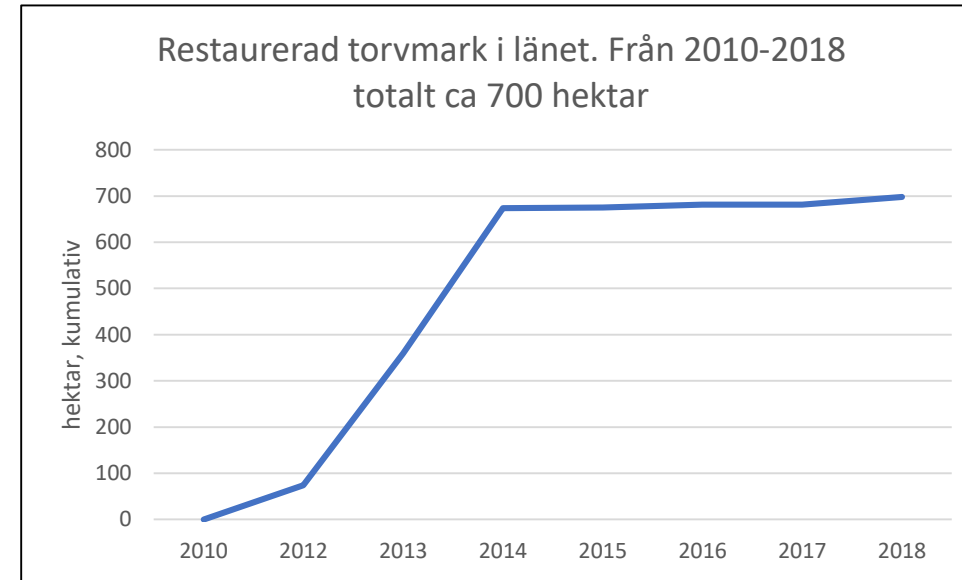
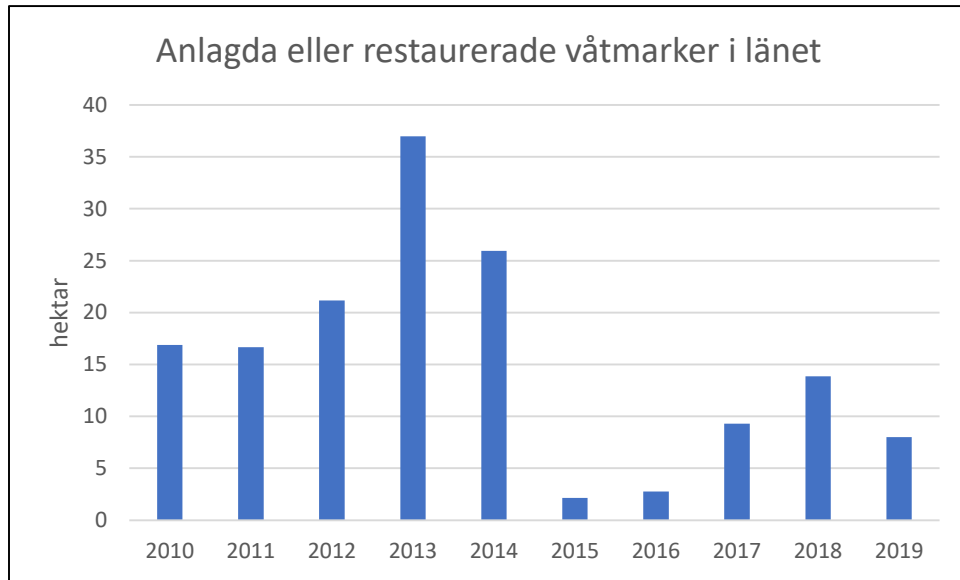
Exempel på åtgärder

- Länsstyrelsen har beslutat om fem vattenskyddsområde för vattentäkter.
- Under år 2020 har fyra källor provtagits för föroreningar.
- På flera håll i länet pågår arbete med att sanera grundvatten från föroreningar, bland annat i Värnamo, Vaggeryd och i Hillerstorp.

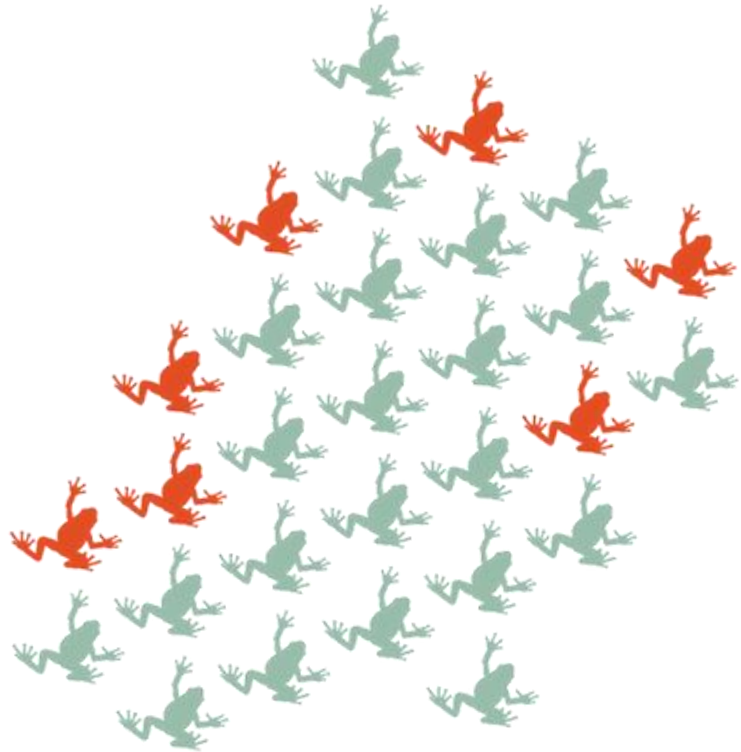
Myllrande våtmarker

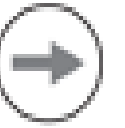

Myllrande våtmarker

Exempel på åtgärder

- 2020 identifierades ett flertal värdefulla rikkärr i Jönköpings län som ska röjas med hjälp av naturnära jobb. Arbetet är planerat att pågå under hela projektperioden (2020 - 2023)
- Restaurering av våtmarker inom skyddade områden pågår till och med 2021. Projektet omfattar 15 skyddade områden
- LONA våtmarkssatsning pågår. 5 nya ansökningar inkom, 9 projekt pågår och 2 avslutades
- Sammanlagt tio våtmarksrelaterade projekt har startat med LOVA-stöd under 2020

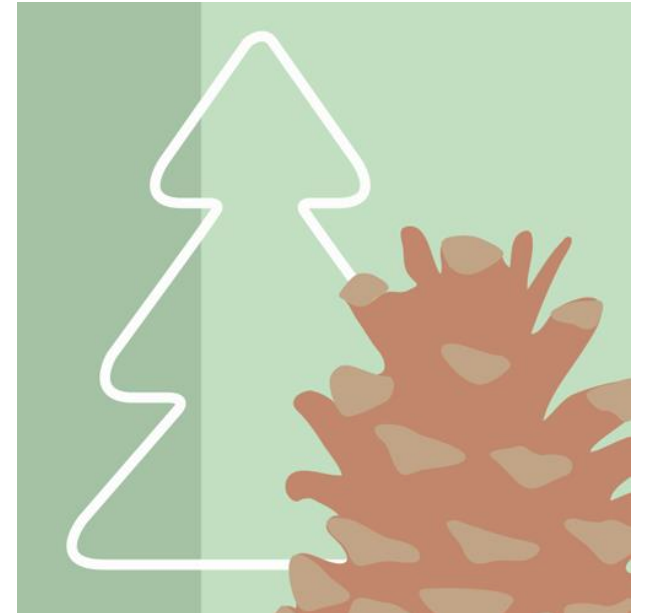

Nej

Levande skogar

Exempel på åtgärder

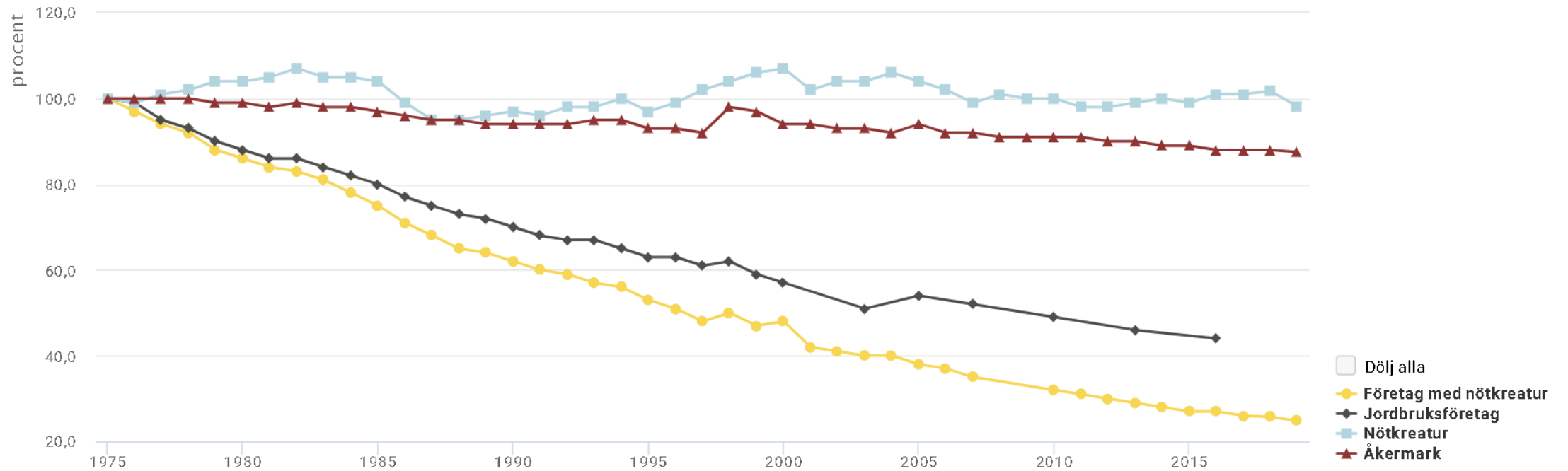
- Projektet GRIP on LIFE har fram till och med hösten år 2020 nått cirka 490 deltagare
- Rådgivningar inom LBP och NOKÅS har fortsatt
- 2019 skyddades totalt 122 hektar produktiv skogsmark.

Ett rikt odlingslandskap

Jordbrukets utveckling jämfört med 1975

Andelen åkermark, nötkreatur, jordbruksföretag och jordbruksföretag med nötkreatur i länet jämfört med 1975.

Källa: Naturvårdsverket

<https://www.sverigemiljomal.se/miljomalen/ett-rikt-odlingslandskap/jordbrukets-utveckling/jonkopings-lan/>

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

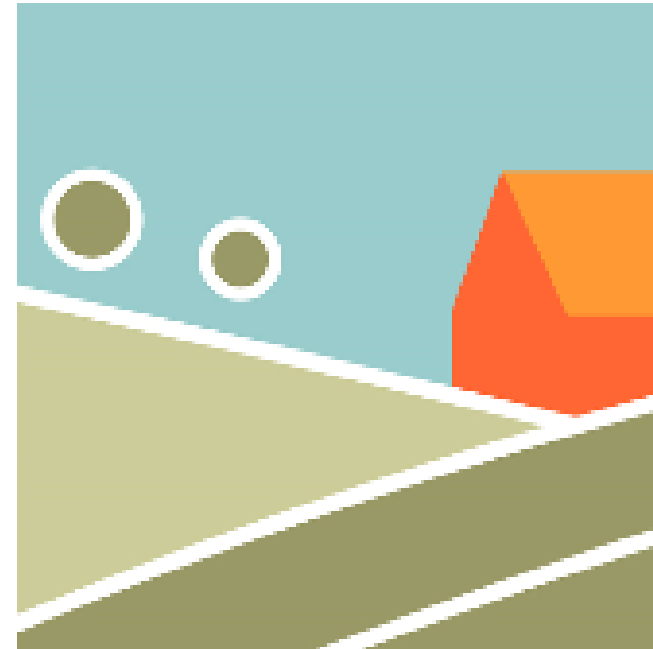

Ett rikt odlingslandskap

Exempel på åtgärder

- Exploatering av jordbruksmark-
vägledande rapport och nya beslut
- Demonstrationsområden-ängar och
pollinering
- Arbete inom den regionala
livsmedelsstrategin- flera evenemang och
nya REKO-ringar
- "Mer svenskt kött på restaurang"- Projekt
drivet av LRF

Nej

God bebyggd miljö

Exempel på åtgärder

- Kartläggning socialt viktiga naturområden
- Jönköpings kommun har genomfört satsningar på att tillgängliggöra friluftslivet för flera målgrupper.
- Region Jönköpings län har tagit fram en klimatanpassningsplan för att få en översiktlig riskbedömning kring nuvarande och framtida risker kopplat till klimatförändringar.
- Inventering av historisk värdefull bebyggelse i utsatta områden för översvämning.
- Ökat fokus på hållbarhetsfrågor i översiktsplaneringen.

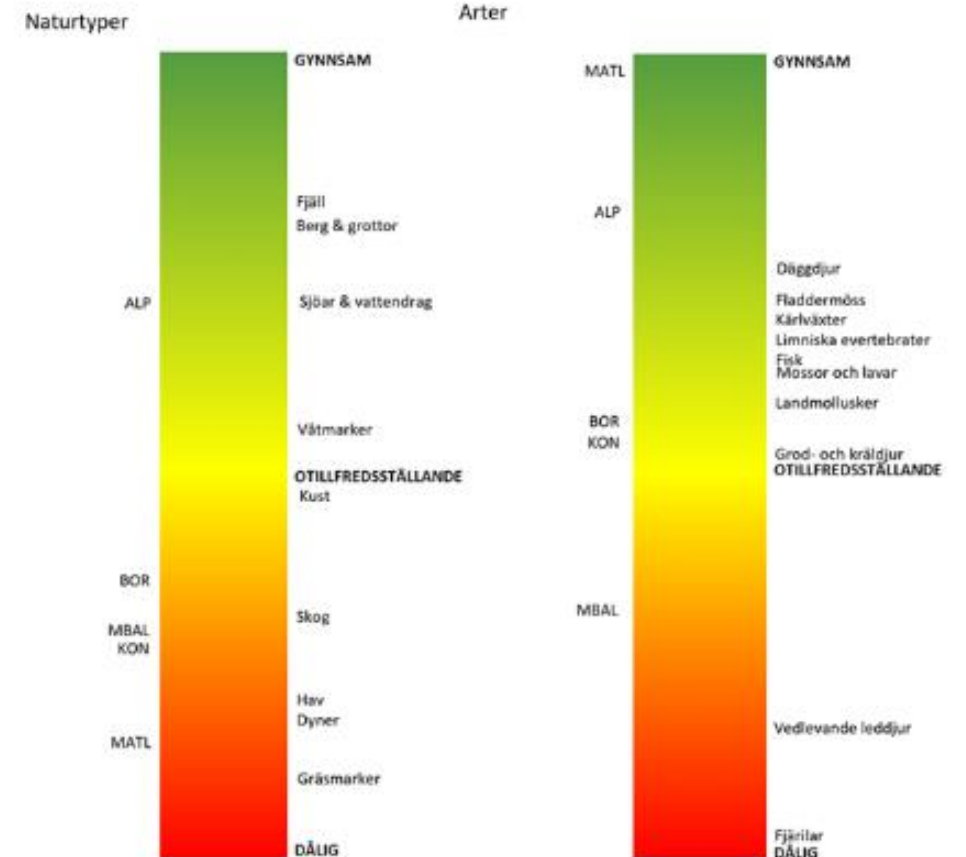

Ett rikt växt- och djurliv

Den senaste nationella rapporteringen 2019 till EU (ArtDatabankens statusbedömning) visar att:

- däggdjur, trollsländor och många kärlväxter generellt sett klarar sig bra
- många skalbaggar och fjärilsarter får det svårare att överleva på lång sikt.
- tillståndet för både arter och naturtyper generellt är bättre i den alpina regionen än i övriga landet.
- gräsmarker, dyner samt naturtyper i havet har sämst bevarandestatus i Sverige.
- även skogsnaturtyper och skalbaggar som är beroende av gammal skog och död ved har dålig status.
- den tydligaste förbättringen i status ser vi för fladdermöss vilket bland annat beror på genomförda åtgärder som gynnar äldre skog och återställande av våtmarker.

Art- och naturbarometer

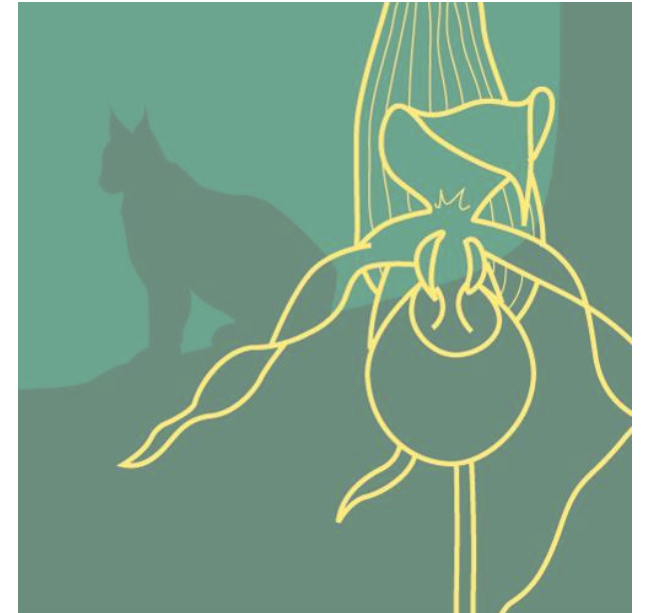

Ett rikt växt- och djurliv

Exempel på åtgärder

- Med värde-trakter inom grön infrastruktur som utgångspunkt har uppsökande rådgivning och åtgärdsarbete fortsatt i Jönköpings län, främst med fokus på pollinering och fladdermusen barbastell
- Nio LONA-projekt som syftar till att stärka förutsättningarna för pollinatörer har beviljats.
- Flera samarbetsprojekt pågår i vilka myndigheter, kommuner och näringsliv ingår
- Inventeringar av invasiva främmande arter har gjorts i 15 skyddade områden samt på riktade platser utanför skyddade områden efter gul skunkkalla och sjögull

Bedömningar

Miljömål	Bedömning och trend	Miljömål	Bedömning och trend
Begränsad klimatpåverkan	Enbart nationell bedömning	Levande sjöar och vattendrag	Nej
Frisk luft	Nej	Grundvatten av god kvalitet	Nära
Bara naturlig försurning	Nej	Myllrande våtmarker	Nej
Giftfri miljö	Nej	Levande skogar	Nej
Skyddande ozonskikt	Enbart nationell bedömning	Ett rikt odlingslandskap	Nej
Säker strålmiljö	Enbart nationell bedömning	God bebyggd miljö	Nej
Ingen övergödning	Nej	Ett rikt växt- och djurliv	Nej

Trender i åtgärdsarbetet

- Åtgärder utförs av en mängd aktörer från olika sektorer
- Agenda 2030 bidrar
- Statliga medel styr
- Klimatarbetet är etablerat och det sker en hel del
- Både lagstiftning och frivilligt arbete bidrar till en giftfri miljö
- Satsningar för ökad biologisk mångfald är i fokus
- Vatteninsatser är prioriterade i vårt län

Sammanfattning

De största utmaningarna i ett globalt perspektiv, både för Jönköpings län och för Sverige, är att säkerhetsställa en hållbar konsumtion och produktion, bekämpa klimatförändringarna och att säkerställa biologisk mångfald.

